

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyssä on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyyntön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite: <https://www.webropolsurveys.com/S/4AE74008A6E14B22.par>

Lisätietoja lausuntopyyntöstä antavat:

Projektijohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, tuomas.poysti@stm.fi

Osastopäällikkö, ylijohtaja Päivi Laajala, p. 0295 530026, paivi.laajala@vm.fi

Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, pekka.jarvinen@stm.fi, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki sekä voimaannpanolaki

Lainsäädäntöneuvos Eeva Mäenpää, p. 02955 30266, eeva.maenpaa@vm.fi sekä

lainsäädäntöneuvos Ilkka Turunen, p. 02955 30097, ilkka.turunen@vm.fi, maakuntalaki ja maakuntajakolaki

Budjettineuvos Jouko Narikka, p. 02955 30017, jouko.narikka@vm.fi, maakuntien rahoituslaki

Lainsäädäntöneuvos Minna-Marja Jokinen, p. 02955 30820, minna-marja.jokinen@vm.fi, laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, omaisuuslainsäädäntö

Lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki, p. 02955 30414, marja.isomaki@vm.fi, henkilöstökysymykset

Hallitusneuvos Panu Pykönen, p. 02955 30225, panu.pykonen@vm.fi, verokysymykset

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Jenni Lahtinen, p. 02951 63003, s-posti jenni.lahtinen@stm.fi

Osastosihteeri Miki Höijer, p. 02951 63211, miki.hoijer@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi: **Konneveden kunta**

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi: **kunnansihteeri Jouko Hyppönen, p. 0400 500231**

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot: **kunnanjohtaja Juha Jokitalo, p. 0400 6433834**

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä: **08.11.2016**

Toimielimen nimi: **Kunnanvaltuusto**

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue

maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

valtion viranomainen

järjestö

joku muu

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Erityistason ja perustason integraation ja toisaalta terveydenhuollon ja sosiaalihuollon aidon integraation pitäisi toteutua, jotta esitys johtaisi tavoitteisiinsa ja tämä integraatio pitää varmistaa säädöksillä.

Palveluiden saavutettavuus tulee olla samanlainen eri puolilla maakuntaa sekä eri väestöryhmien kesken. Lähipalvelujen määrittely ei ole laissa selvää, mikä saattaa

johtaa palveluiden keskittämiseen ja pienten kuntien palvelujen heikkenemiseen ja edelleen väestöryhmien välisten terveys- ja hyvinvointierojen kasvuun koska sähköiset palvelut eivät tavoita kaikkia väestöryhmiä. Erityisiä vaikeuksia tulee olemaan kansalaisilla joiden toimintakyky on syystä tai toisesta heikko.

Valinnanvapauslainsäädännön puuttuminen vaikeuttaa kysymyksen arviointia.

Alueellinen ja väestöryhminen välisen yhdenvertaisuuden toteutuminen riippuu valinnanvapauden toteuttamistavasta. Pienissä kunnissa haasteen aiheuttaa yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden puute.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Todennäköisesti uudistuksen alussa kustannukset kasvavat. Kustannusten kasvun hillitsemiseksi tulee arvioitavaksi palveluverkkojen määrä ja siten lähipalvelujen järjestäminen kunnissa. Perus- ja erityistason integraatio voi toteutuessaan tuoda merkittäviä säästöjä, mutta huolestuttavaa tässä uudistuksessa on se, että integraation toteuttaminen uhkaa jäädä hyvin vähälle huomiolle, kun ollaan luomassa monimutkaisia hallinnollisia rakenteita ja tämän hetkinen kuva syntyvästä monituottajamallista on vähintään sekava.

Valinnanvapausmallin rahoitus ja toteuttamistapa sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen integraation onnistuminen vaikuttavat kustannusten kehitykseen ja kustannustavoitteen saavuttamiseen.

Kuinka asiakkaiden valinta tapahtuu eri palveluntuottajien välillä? Voiko käydä niin, että julkiselle puolella jää vastuu eniten hoitoa ja palveluita tarvitsevista kansalaisista?

Kustannusten nousun hillintä voi onnistua vain mikäli kuntalaisille on tarjolla oman kunnan alueella riittävät lähipalvelut. Nykyisten lähipalvelujen saatavuutta ei voida enää heikentää. Tällä hetkelläkin kunnilla on merkittäviä haasteita asiointiliikenteen järjestämisessä niin liikuntarajoitteisille kuin vanhuksillekin. Kustannusten hoidon kannalta on siis ratkaisevaa, että kuntalainen voi saada kulloiseenkin elämäntilanteeseen parhaiten soveltuvaa palvelua. Kotiin tuotetut palvelut ovat useissa tapauksessa sekä inhimillisesti että taloudellis-toiminnallisesti resurssiviisain ratkaisu.

Digitalisaation hyödyntämisestä voidaan saada hyötyjä myös vanhusväestön osalta edellyttäen, että he saavat erilaisten palveluiden käyttöön soveltuvia laitteita sekä niiden käyttöön liittyvää koulutusta. Kuka tai mikä taho voisi tuottaa nämä koulutuspalvelut?

Uudistuksen lähtökohtana on, että valtio ei pyri aktiivisesti vaikuttamaan huoltosuhteen muuttamiseen. Tämän johdosta uudistus on mitä suurimmassa määrin vanhuspoliittinen. Esityksestä puuttuvat ne strategiset toimet, joilla huoltosuhteen tervehtymiseen voitaisiin pitkällä aikavälillä vaikuttaa. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset perhepoliittiset toimet sekä työelämän joustot, joilla on suora vaikutus lapsiperheiden arkeen ja sitä kautta myös syntyvyyden lisäämiseen.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Asukkaiden osallistumismahdollisuudet vastaavat nykyisiä kuntalain mahdollisuuksia. Huolena on pienten kuntien mahdollisuudet saada edustusta maakuntavaltuustoon. Merkille pantavaa on kuitenkin se, että sote-uudistus heikentää kansanvaltaista lähidemokratiaa terveys- ja hyvinvointipalvelujen ohjauksen siirtyessä maakunnalle joka on vahvassa valtion/ministeriön ohjauksessa.

Paikallisella tasolla kansalaisdemokratia heikentyy. Vanhus- ja vammaisneuvostot jäävät kuntiin eikä maakuntiin.

Heikoimmassa asemassa olevien vaikutusmahdollisuudet vähenevät nykyisestä koska yhä harvempi on päättämässä asioista ts. mahdollisuus arkihavaintoihin vähentyy.

Demokratiamalli tulee rakentaa niin, että jokaisesta kunnasta on vähintään yksi edustaja maakuntavaltuustossa.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?
- kyllä (avotila)
  - kyllä pääosin**

Hallinnon ja johtamisen suhteen lakiesitys pohjautuu pitkälti kuntalain mukaiseen malliin ja on sikäli testattu ja toimiva malli.

Kuntien ja maakuntien yhteistyömahdollisuus tulee laissa turvata. Esimerkiksi Kuntaliiton lausunnossa on jo nostettu hyvänä pienenä esimerkkinä esiin koulukuraattori/psykologipalvelut, jotka useissa kunnissa onkin nyt integroitu osaksi kuntien opetustoimea.

- ei pääosin (avotila)
- ei (avotila)
- ei kantaa (avotila)

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?
- kyllä (avotila)
  - kyllä pääosin (avotila)
  - ei pääosin**

Maakunnan tehtäviä määriteltäessä toimivallan ja vastuunjako sen ja kuntien kesken tulee olla yksiselitteinen. Erityislainsäädännön tarkempi tehtävien määrittely puuttuu ja sen vuoksi tehtäviensirron tarkoituksenmukaisuuden arviointi on vaikeaa – jopa osin mahdotonta.

Tärkeää on, että järjestämisvastuu ja resurssit ovat samalla toimijalla. Tällä hetkellä mm työllisyyden hoito poikkeaa tästä. Työttömät ovat kunnissa, kuten myös iso osa työllisyyden hoidon kustannuksista, mutta toimivaltaa esitetään annettavaksi maakunnille

Kaavoitus- ja maankäyttöasioissa maakunnalle tulee antaa vain ohjaus- ja suunnittelu vastuu. Kunnille pitää taata näissä asioissa itsenäinen päätäntävalta, jotta se voi hoitaa sille jäävää elinvoimatehtäviä.

- ei (avotila)
- ei kantaa (avotila)

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?
- kyllä (avotila)
  - kyllä pääosin (avotila)
  - ei pääosin**

Viimeaikaisten kuntavaalien äänestysprosentti on pudonnut lähelle jo useiden vaalien ajan. Päätöksen teon siirtyessä vielä kauemmaksi on vaarana, että äänestysprosentti tipahtaa alle 50%.

Ehdotettujen maakunnallisten neuvostojen lisäksi tulee kehittää uusia, kansalaisia osallistavia vaikuttamiskeinoja.

- ei (avotila)
- ei kantaa (avotila)

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?
- kyllä (avotila)
  - kyllä pääosin (avotila)
  - ei pääosin**

Esimerkiksi valmius- ja kriisiajan tilanteiden johtamis- ja vastuusuhteet ovat epäselviä (kunnat – maakunnanpalvelulaitos- pelastuslaitos jne). Sama koskee tilaaja ja tuottajamallia.

- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?
- a. kyllä (avotila)
  - b. kyllä pääosin (avotila)
  - c. **ei pääosin**

Maakunnilla tulee olla verotusoikeus.

- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei muuta.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?
- a. kyllä (avotila)
  - b. kyllä pääosin
  - c. **ei pääosin**

Saavutettavuuden käsite on epäselvä ja siksi esitetty pykälä on kyseenalainen palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta. Siksi se on määriteltävä hyvin ja perustellusti lainsäädäntöön. Määrittelyssä tulee kuvata mikä osa palvelusta on keskitettyä ja mikä hajautettua. Miten palvelut toteutuu asiakkaan näkökulmasta.

- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

- a. **kyllä.**

Sopimuksen sitovuus on perusteltua. Yhteistyöalueen välinen sopiminen on järkevää, mikäli keskitytään kilpavarustelun estämiseen ja maakunnat voivat

järjestää palvelut alueellisista tarpeista käsin joustavasti sekä jättää tilaa ja harkintavaltaa maakunnallisille sekä alueellisille innovaatioille. Mahdolliset maakuntien väliset intressiristiriidat voivat heikentää sopimuksen tarkoituksenmukaisuutta, keskinäistä yhteistyötä ja integraatiota.

- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin

Valinnanvapaus- ja yksikanavaisen rahoituksen lakien puuttuminen vaikeuttaa asian arviointia.

Integraation toteuttaminen käytännössä iso haaste. Vastuuta on monella tasolla, kuka oikeasti vastaa integraatiosta?

Yhteinen tietojärjestelmä ehdoton edellytys integraation varmistamiseksi.

- d. ei
- e. ei kantaa (avotila)

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin

Tietyyn rajaan asti valtion ohjauksen vahvistaminen on perusteltua, kuten harvoin tarvittavissa, kalliissa erikoisairaanhoidossa sekä vaativissa sosiaalipalveluissa.

Maakunnan ominaispiirteet tulee ottaa huomioon ohjauksessa.

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

- a. kyllä (avotila)
- b. **kyllä pääosin**

Järjestämisen ja tuottamisen selkiyttämiseksi palvelulaitokselta tulisi jättää järjestämistehtävät kokonaan pois. Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen ei ole tarkoituksenmukaista saatavuuden näkökulmasta, koska saatavuutta ei ole tarkemmin määritelty 4§ssä. Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen saattaa lisätä byrokratiaa ja päällekkäistä työtä eikä tuota uudistuksen tavoitteen mukaista lisäarvoa.

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. **kyllä pääosin**

Aikataulu valinnanvapauden piiriin kuuluvien palvelujen yhtiöittämisessä on liian tiukka. Yhtiöiden tukipalvelujen osalta lakiin tulisi harkita siirtymäaikaa, jonka aikana yhtiöt voisivat tukeutua palvelulaitoksen tuottamiin tukipalveluihin. Uhkana on, että sote-palvelujen yhtiöittäminen ja kilpailuttaminen johtaa resurssien kohdentumiseen epätarkoituksenmukaisesti, koska resursseja tarvitaan mm. markkinointiin.

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista. **Keskeisten uudistusten tavoitteet, kuten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, palvelujen integraatio ja lähipalvelujen vahvistaminen sekä kustannusten nousun hillitseminen ovat hyviä tavoitteita.**

Terveydenhoidon ja etenkin erikoisairaanhoidon vahva asema palveluissa ja rahoituksessa saattaa jatkua ja siten vaikeuttaa muiden peruspalvelujen kehittämistä. Kuntien tukea peruspalvelujen tuottamisessa ja järjestämisessä ei enää ole. Miten pienten kuntien palveluiden käy?

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

17. *Kysymys vain kunnille:* Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?
- kyllä**
  - ei (avotila)
  - ei kantaa (avotila)

18. *Kysymys vain kunnille:* Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen **ei**, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (*Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön*)
Avotila -----

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?
a. kyllä

Valmistelutoimielimissä tulisi olla riittävästi sote-asiantuntemusta. Esimerkiksi sosiaalihuollon näkökulmasta pelkkä erityishuoltopiirin edustus ei kata koko sosiaalipalvelujen laaja-alaista kenttää.

Kuntien elinvoimatehtävän kannalta on tärkeää, että väliaikaishallintoon otetaan mukaan kuntien johtoa, jotka tuntevat kuntakentän moninaisuuden.

Väliaikaishallinnosta aiheutuvat kustannukset tulee korvata kunnille täysimääräisesti

- kyllä pääosin (avotila)
- ei pääosin (avotila)
- ei (avotila)
- ei kantaa (avotila)

20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?
- kyllä (avotila)
  - kyllä pääosin**

Pienissä kunnissa työskentelevä, usein matalapalkkainen tukipalveluhenkilöstö tuottaa palveluja myös muille toimialoille. Nämä ovat useimmiten juuri niitä aloja joilla pitää kyetä luomaan edellytyksiä kuntien elinvoimatehtäville. Näin ollen säästöt kohdistuvat väärin isoa kokonaisuutta

mietittäessä.

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)

d. ei

Kunnan perustehtävään ei kuulu kiinteistöjen vuokraaminen. Ehdotetussa mallissa kunta joutuu kantamaan sekä rahoitukseen että tilojen ylläpitoon liittyvät riskit. Epäkohtaa korostaa erityisesti lakiluonnoksessa ehdotetut 3+1 vuotta säädetty vuokra-ajat.

Irtaimen omaisuuden siirto on korvattava kunnille täysimääräisesti

e. ei kantaa (avotila)

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen **ei** tai **ei pääosin**, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?
(avotila)

Vuokra-ajan tulisi olla vähintään 10 vuotta jotta myös kunnille jää mahdollisuus toimintansa ja taloutensa todelliseen sopeuttamiseen. Tämän jälkeen kiinteistöt tulee siirtää tasearvollaan maakunnille.

23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei

Kuntien itsehallintoa ei saa rajoittaa. Veroprosentin rajoittaminen luo tilanteen jossa kunta ei voi vaikuttaa tehtävien hoidossa tarvittavaan rahoitukseen. Kunnat ovat suunnitelleet toimintansa useiden vuosien päähän ja tehneet kauaskantoisia investointeja tavoitteensa toteuttamiseen (esim. koulurakentaminen).

Investoinnit on tehty tilanteessa jossa kunnan käyttötalous on tasapainossa. Veroprosenttia rajoittamalla viedään mahdollisuus reagoida esimerkiksi korkojen nousuun. Tästä seuraa tilanne, että käyttötaloutta joudutaan rahoittamaan velanotolla. Tätä ilmiötä korostaa maakunnan ja kunnan välille suunniteltu kiinteistöjen vuokrauskäytäntö jossa kunta kantaa kaikki kiinteistöistä aiheutuvat riskit.

Kriisikuntakriteeristöstä tulee luopua ylimenokauden ajaksi aina vuoteen 2030 saakka.

e. ei kantaa (avotila)

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

a. kyllä (avotila)

b. ei

Siirtymän ajan tulee olla pidempi, jotta mahdollinen kilpailu eri toimijoiden kanssa on mahdollista.

c. ei kantaa (avotila)

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

a. kyllä (avotila)

b. kyllä pääosin

Maakunnan itsehallinnon näkökulmasta ehdotus on ongelmallinen, koska yksi itsehallinnon peruspilareista (verotusoikeus) puuttuu.

c. ei pääosin (avotila)

d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6

ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- a) **kyllä**
- b) kyllä pääosin (avotila)
- c) ei pääosin (avotila)
- d) ei (avotila)
- e) ei kantaa (avotila)

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- a. kyllä (avotila)
- b. **kyllä pääosin**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotilaa)

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

- a. **kyllä**
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Rahoitukseen tulee luoda malli joka huomio kuntien tekemän todellisen ennakoivan työn vaikuttavuuden – ei pelkkiä tuotettuja asiakirjoja kuten THL:n mittaristossa esitetään.

Kuntaa tulee palkita siitä, jos se pystyy omilla toimillaan vähentämään kalliiden, maakunnan tuottamien erityistason palveluiden käyttöä.

Niinikään vastaavasti maakunnan saamaa rahoitusta tulisi tarkastaa mikäli kuntien tekemä ennakoiva työ vähentää konkreettisesti palveluiden kysyntää. Onnistuminen voitaisiin huomioida esimerkiksi kunnalle maksettavassa valtionosuuksissa.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidätkö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

- a. **kyllä**
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei ole.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

- a. kyllä (avotila)
- b. **kyllä pääosin**

Esitetty uudistus myllertää jälleen kerran valtionosuusjärjestelmää. Ehdotettu uudistus on vaikeaselkoinen ja toteutuessaan vaikeuttaa kuntatalouden suunnittelua. Toisaalta sosiaali- ja terveyspalvelujen siirryttyä maakuntaan siirtyvät sinne myös vaikeimmin ennustettavat talousasiat.

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. **ei pääosin**

Esitetyt kriteerit ovat monimutkaisia ja tulkinnanvaraisia. Hyvinvoinnin edistämisen mittaamisessa papereita tärkeämpää on toimenpiteillä aikaansaadut tulokset kuten maakunnalta hankittavien palveluiden käyttömäärä. Sinällään asiakirjojen olemassa olo voi selkeyttää kunnan sisäistä toimintaa ja työnjakoa.

- d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteereissä mainitut seikat edellyttävät kunnassa tehtäviä päätöksiä ja niiden edellyttämiä kirjauksia asiakirjoihin. Tiedon tulee olla helposti todennettavissa. Monessa koulua koskevassa määräytymisperusteessa suhdeluku lasketaan siten, että työpanos jaetaan 100 oppilaalla (esim koulupsykologin ja kuraattorin työpanos). Pienissä kunnissa ikäluokat ja oppilasmäärät ovat pieniä ja se vaikuttaa henkilöstöresursseihin (esim. perustetaanko uusi virka, kun oppilasmäärä on laskeva).

Vähintään 16 tuntia viikossa työskentelevien opettajien lukumäärä jaettuna 100:lla oppilaalla tuottaa suhdeluvun 1 (0 pistettä) , jos jokaisella sadalla oppilaalla olisi oma opettaja. Määräytymisperuste on tällaisenaan epäselvä ja mahdoton.

Verotus

36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. **ei pääosin**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. **kyllä pääosin**

Tukipalveluhenkilöstön asema on edelleen epäselvä

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

a. kyllä (avotila)
b. **kyllä pääosin**

c. ei pääosin (avotila)
d. ei (avotila)
e. ei kantaa (avotila)

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Kuka maksaa ennen lainvoimaantuloa eläköityneiden kuntatyöntekijöiden eläkkeet?

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Pienen kunnan palveluverkko ja sen laajuus huolettaa. Pystyykö kunta huolehtimaan jäljelle jäävistä palveluista , kun rahoitus vähenee. Mikäli uudistuksella ei saavuteta tavoiteltuja kustannussäästöjä niin on vaara, että kunnat joutuvat kustannussäästöjen kohteiksi ja silloin kuntien mahdollisuudet elinvoimatehtävien hoitoon vaarantuvat.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Kyllä on.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

a. **sote-integraatio**
b. **talous**
c. **hallinto ja johtaminen**

- d. omaisuusjärjestelyt
- e. tietohallinto ja ICT
- f. viestintä ja osallisuus
- g. henkilöstösiirrot
- h. palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
- i. muuta, mitä?

Kaikilla osa-alueilla. Valtion on turvatta riittävät taloudelliset resurssit uudistuksen toteuttamiseen.

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Uudistuksen valmistelun painopiste on maakunnissa. Lainsäädäntövalmistelussa ja käytävässä keskustelussa on hämmentävän vähän pohdittu kuntien muuttuvasta roolia. Tämän vaikutus näkyy mm Keski-Suomen maakunnan uudistuksen valmistelussa. Kuntajohdon rooli on jäämässä muutamien, lähinnä isompien kuntien kuntajohtajien harteille vaikka alueen 23 kunnasta 14 on alle 5000 asukkaan kuntia. Vaarana on, että uuden maakunnan toiminnassa ei oteta huomioon pienten kuntien erilaisia tilanteita. Tästä seuraa se, että todellista integraatiota ei voida saavuttaa eikä myöskään uudistukselle asetettuja taloudellisia tavoitteita. Lakiin tulisikin kirjata, että valmistelussa tulee olla mukana alueen kaikki kuntajohtajat.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.